

Beslutsunderlag

Styrelsen 2021- 12-03

Telefon: 031-64 74 03

Diarienummer 1226/21

Mejladress: cecilia.press@gryaab.se

Handläggare: Cecilia Press

Svar på remiss från Miljödepartementet gällande Naturvårdsverkets rapport med förslag på genomförande av artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Beslutsunderlaget godkänns och skickas till stadsledningskontoret som Gryaabs svar på remissen till “Remiss från miljödepartementet om Naturvårdsverkets rapport gällande artikel 22 om bioavfall i svensk lagstiftning”.
2. Beslutet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Sammanfattning

Ärendet avser en rapport av Naturvårdsverket som remitterats från Miljödepartementet till stadsledningskontoret i Göteborg stad. Naturvårdsverket har fått i uppdrag att föreslå genomförande av artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen. Rapporten innehåller förslag om ändringar i lagstiftningen som innebär att senast den 31 december 2023 ska bioavfall sorteras ut och samlas in separat eller

materialåtervinnas på plats. Målet är att gå från förbränning till biologisk behandling. Reglerna blir obligatoriska för alla, både verksamheter och hushåll. För att åstadkomma en ändamålsenlig insamling föreslås att kommunen ska erbjuda ett insamlingssystem för livsmedels- och köksavfall och insamlingsplatser för trädgårds- och parkavfall. Matavfallsinsamlingen övergår från att vara frivillig till att vara obligatorisk. Alla ska sortera ut matavfall.

Gryaab tillstyrker förslagen i Naturvårdsverkets rapport och instämmer i att de kan bidra till att öka miljövinster och utsorteringen av bioavfall. Gryaab välkomnar att flytande avfall i form av fett från hushållen ska samlas upp samt att användandet av matavfallskvarnar undviks. Gryaab ser också stora fördelar med förslaget att flytande bioavfall från större verksamheter ska minska och insamlas då detta troligen kommer att leda till en minskad organisk belastning på ledningsnät och det kommunala reningsverket samt en ökad produktion av biogas vid ökad mottagning vid biogasanläggningen.

Gryaab ser vissa svårigheter med bristen på vägledning från Naturvårdsverket för hur kommunerna ska utföra insamlingen och kvalitetskontroller. Gryaab anser att det utan bra vägledning kan leda till att fler undantag och dispenser söks. Gryaab önskar också förtydliga att VA-huvudmannen inte har någon skyldighet att motta flytande bioavfall vid dispenser eller undantag. Kommunerna måste således samråda med VA-huvudmannen i samband med framtagande av föreskrifter. Kommunens kvalitetskontroller av insamlat bioavfall bedöms som avgörande för att öka återföringen av näringsämnen på åkermark. Dessa kontroller bedöms som en stor utmaning för kommunerna. Kommunerna behöver också säkerställa hur bioavfall som inte uppfyller kvalitetskrav ska hanteras och säkerställa att alternativ hantering tillåts.

I de ambitiösa etappmålen saknas höjd för att mottagare av bioavfallet kan behöva utföra tidskrävande om- eller nybyggnationer vilket kan kräva tillståndprocesser för att kunna omhänderta bioavfallet och säkra att det ryms inom angivna tillstånd.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaab instämmer i att de största kostnadsökningarna kommer att belasta avfallskollektivet samt att förslaget innebär kostnader för fastighetsägare och verksamhetsutövare att tex anordna soprum och andra utrymmen.

Kostnader för VA-kollektivet är idag oklart med tanke på att hanteringen ännu inte fastställts (upp till varje kommun att fastställa). Förslagen kan innebära både intäkter och kostnader för rötningsanläggningar. Ökade substratsmängder leder till ökad gasproduktion vilket ger intäkter. Ökade biogödselmängder kan öka kostnader för slamhantering. Väljer Gryaab att ta emot en ökad mängd substrat kommer troligen investeringar på mottagningsstationerna för organiskt material (MO) att krävas. En ökad kvävebelastning från substratet kan också öka kostnader för kväverening (ca 30 kr /kg kväve). I de fall kommuner önskar ansöka om dispenser för matavfallskvarnar är Gryaabs uppskattningar att kostnaderna blir cirka 500 kr per år för varje ansluten person med matavfallskvarn.

Kvalitetssäkring av utsorterat bioavfall som avses ledas till Ryaverket är en mycket angelägen fråga för Gryaab. I underlaget anger Naturvårdsverket att kommunerna ska utföra kvalitetssäkring på bioavfallet och att kostnaderna för kommunerna därmed kan öka. Gryaab anser att dessa ökade kostnader är avgörande för återföring av näringsämnen och att denna kostnad inte får äventyras. Högst troligt kommer även en ökning av Gryaab kvalitetsarbete krävs vilket kommer att påverka tex personalkostnader.

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab instämmer i Naturvårdsverkets bedömning att en ökad återvinning och utsortering av bioavfall leder till flera miljövinster. Gryaab instämmer även i att en hållbar avfallshantering där bioavfallet ingår i en cirkulär ekonomi och där organiskt material och näringsämnen som kväve, fosfor och kalium återförs till produktiv mark, innebär att avfallet blir en resurs som används på ett hållbart sätt.

En minskad mängd utsläpp av bioavfall till avloppsledningsnätet, från tex större verksamheter och industrier, leder till lägre elförbrukning, lägre kemikalieförbrukning, lägre utsläpp av organiskt material mätt som BOD (övergödande ämnen) från Ryaverket till recipient.

En ökad mängd bioavfall till Ryaverkets biogasanläggning (d.v.s. bioavfall körs via bil istället) bidrar till en högre biogasproduktion vilket leder till lägre klimatpåverkan. En ökad andel bioavfall till biogasanläggningen, förutsatt att hög kvalitet bibehålls, kan även ge ett högre gödselvärdet och större återföring av näringsämnen till åkermark. Detta leder till en minskad miljöpåverkan till följd av minskad brytning av mineralgödsel.

Förebyggande av avfall ger den högsta miljönyttan. En hållbar avfallshantering där bioavfallet ingår i en cirkulär ekonomi och där organiskt material och näringsämnen som kväve, fosfor och kalium återförs till produktiv mark, innebär att avfallet blir en resurs som används på ett hållbart sätt.

Bedömning ur social dimension

Gryaab bedömer att förslaget kan medföra merarbete för fastighetsägare och verksamhetsutövare att tex sortera avfall samt anordna soprum och andra utrymmen. Merarbete bedöms även uppstå för privatpersoner då dessa tex behöver lägga mer tid på att sortera sitt avfall.

Samverkan

Beslutet har behandlats på samverkansgruppmöte den 26 november 2021

Ärendet

Naturvårdsverket har slutredovisat ett regeringsuppdrag till regeringen som handlar om att föreslå hur artikel 22 om bioavfall kan genomföras i den svenska lagstiftningen. Gryaab har av stadsledningskontoret i Göteborgs stad fått möjlighet att yttra sig gällande rapporten. Svar ska skickas till stadsledningskontoret senast 6 december 2021.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

År 2020 fick Naturvårdsverket i uppdrag att föreslå hur artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (avfallsdirektivet) kan genomföras i den svenska lagstiftningen. Naturvårdsverket har nu slutredovisat regeringsuppdraget till regeringen i en rapport. Gryaab har av stadsledningskontoret i Göteborgs stad fått möjlighet att yttra sig gällande rapporten. Svar ska skickas till stadsledningskontoret senast 6 december 2021.

Naturvårdsverkets rapport

Uppdrag att föreslå genomförande om artikel 22 om bioavfall Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen Artikel 22 om bioavfall är en del av EU:s avfallspaket som beslutades 2018 och innebär att EU:s medlemsstater senast den 31 december 2023 ska säkerställa att bioavfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall. Med bioavfall avses biologiskt nedbrytbart trädgårds- och parkavfall, livsmedels- och köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler och jämförbart avfall från livsmedelsindustrin.

Naturvårdsverkets utgångspunkt vid införandet av artikel 22 i svensk lagstiftning är att alltid styra uppåt i avfallshierarkin, eftersom återanvändning ger den högsta miljönyttan. Förändringarna i avfallsförordningen innebär att bioavfall ska sorteras ut och samlas in separat eller materialåtervinnas på plats. Reglerna blir obligatoriska för alla, både verksamheter och hushåll. För att åstadkomma en ändamålsenlig insamling föreslår Naturvårdsverket att kommunen ska erbjuda ett insamlingssystem för livsmedels- och köksavfall och insamlingsplatser för trädgårds- och parkavfall.

Därutöver behövs ett antal undantag och förtydliganden för att hantera olika specialfall och potentiellt negativa konsekvenser som tex:

- Naturvårdsverket ges ett bemyndigande att föreskriva om undantag och kommunen ges möjlighet att söka dispens hos Naturvårdsverket om separat insamling inte är genomförbar eller inte ger fördelar som överväger nackdelarna.
- Flytande bioavfall, förutom flytande fett, undantas kravet om att bioavfall ska separeras och hanteras skilt från annat avfall
- Svårigheter finns att överblicka hur den förändrade ansvarsfördelningen kommer att påverka hanteringen av bioavfallet från dagligvaruhandeln, storköken och restaurangerna. Branschen har framfört att den mest resurseffektiva och miljömässigt bästa avfallshanteringen förutsätter att det finns en flexibilitet så att företagen även kan anlita privata aktörer. Naturvårdsverket anser att om nuvarande ansvarsfördelning ska ändras på annat sätt än vad som föreslås i Frivalsutredningen, behöver det utredas i särskild ordning och ett helhetsgrepp behöver tas för aktuella avfallsfraktioner.

Genomförandet av förslagen i skrivelsen bedöms öka utsortering och insamling av livsmedels- och köksavfall med cirka 400 000 ton från hushåll, dagligvaruhandeln och restauranger. Den miljömässiga vinsten med förslagen för ökad utsortering och materialåtervinning av bioavfall är framförallt att livsmedels- och köksavfall styrs från energiåtervinning till rötning eller kompostering så att även växtnäring kan nyttiggöras. Röttningsprocessen ger biogödsel med kväve, fosfor, kalium, kalcium och magnesium i lösliga och växttillgängliga former. Det innebär att man kan minska behovet av mineralgödsel, vilket medför minskad förbrukning av fossila råvaror och energi för framställning av mineralgödsel.

Den ökade utsorteringen och insamlingen av bioavfall förväntas ge en kostnadsökning för avfallskollektivet på cirka 800 miljoner kronor. Krav finns bl.a. att kommunerna senast vid utgången av december 2023 ska erbjuda insamlingssystem för separat insamling av matavfall från hushållen. Naturvårdsverket bedömer att utökad insamling kan finansieras med avfallstaxan. Vid höga kostnader finns möjlighet att ansöka om dispens.

Etappmål för ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall

- Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.

Målet för 2023 innebär en kraftig ambitionshöjning jämfört med tidigare etappmål mot år 2020 då målnivån för nyttiggörande av både växtnäring och energi var 40 %. Vid senaste uppföljningen år 2018 behandlades 33 % av matavfallet i butiks- och konsumentled så att både växtnäring och biogas togs till vara.

Etappmål för ökad andel kommunalt avfall som materialåtervinnns och förbereds för återanvändning

- Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Naturvårdsverket anger i rapporten att avfallskvarnar som direkt är anslutna till VA-systemet inte uppfyller kravet i artikel 22, det vill säga att livsmedels- och köksavfall ska insamlas separat och inte blandas med andra typer av avfall. Med hänsyn till att endast en liten del av näringsämnen nyttiggörs vid användandet av avfallskvarnar är det Naturvårdsverkets uppfattning att användningen av dessa inte bör uppmuntras eller främjas. Samtidigt anser Naturvårdsverket att avfallskvarnar direkt kopplade till VA-system i vissa fall kan utgöra en lösning för att omhänderta bioavfall där separat insamling inte är genomförbart eller inte ger fördelar som överväger nackdelarna enligt vad som framgår av 3 kap. 16 § avfallsförordningen. Det kan exempelvis gälla för äldre eller tätare bebyggelse där installation av insamlingssystem inte är genomförbart, eller där separat insamling är kostsamt p.g.a. stora avstånd mellan bebyggelsen och behandlingsanläggningar. Dispens ska i så fall sökas för avfallskvarnar.

Gryaabs synpunkter och bedömningar

Beskrivning av Gryaabs verksamhet samt befintlig hantering av bioavfall

Gryaab AB är ett kommunalt aktiebolag som ägs av Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygds kommuner. Gryaab ansvar för att leda avloppsvatten i tunnlar från tätortsbefolkningen till bolagets reningsverk (Ryaverket) samt behandla mottaget avloppsvattnet från anslutna kommuner. Behandlingen sker med avseende på nedbrytbart organiskt material, fosfor och kväve. Gryaab avskiljer också partiklar och föremål samt sedimenterbart material. Störst negativ miljöpåverkan har bolaget genom sitt utsläpp av kväve, BOD och fosfor till Göta älv samt utsläpp av metan- och lustgasemissioner från slam- och avloppsvattenbehandling till luften. Stora negativa effekter uppkommer även på grund av förbrukning av fossil metanol samt från större utbyggnader och ombyggnader. Verksamheten medför även ett flertal positiva miljöeffekter så som näringsåterföring till mark genom slamåtervinning av Revaqcertifierat slam, produktion av fjärrvärme genom värmeväxling av utgående vatten samt produktion av biogas genom rötning av avloppsslam. Gryaab har också en lång erfarenhet av s.k. uppströmsarbete för att tex minska spridning av miljögifter vilket är i linje med Naturvårdsverkets syn på att uppströms (vid källan) utsortering och återvinning är mest miljömässigt hållbart.

Idag finns få mottagare av utsorterat organiskt material i regionen, exempelvis Gryaab och Renova. Gryaab har idag ett frivilligt åtagande att motta organiskt material som ryms inom befintligt tillstånd. Mottagning sker huvudsakligen från större livsmedelsindustrier samt fettavskiljare från regionens restauranger. Dagens anläggning för mottagning av organiskt material har en tillståndsgiven mängdbegränsning. Biologisk behandling får ske av maximalt 25 000 ton externt organiskt icke-farligt avfall per år, fritt från animaliska biprodukter.

Bedömning av förslaget påverkan på Gryaab och VA-kollektivet

Gryaab anser att det är positivt och i linje med styrelsens inriktningsdokument samt befintliga kvalitetskrav, till följd av bla Revaqcertifiering och uppströmsarbetet, att säkerställa att bioavfall liksom annat avfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall. Gryaab

anser att det finns stora miljö- och samhällsvinster i att bioavfallet tas tillvara och att ökad återföring av näringsämnen till åkermark sker. Gryaab instämmer också i att förebyggande av avfall ger den högsta miljönyttan.

Förslaget med insamling av flytande fett från hushållen samt uppsamling av flytande bioavfall från större verksamheter och industrier förlänger livslängden på VA-anläggningar samt gynnar VA-kollektivet. Förslagen i rapporten bidrar också till att ytterligare medvetandegöra att avfall inte ska avledas i avloppssystemet.

Vid ökad andel bioavfall till Ryaverkets rötningsanläggning finns både utmaningar och fördelar. Dimensioneringarna och framtida planerade kapacitetsökningar som pågår som en del i nuvarande tillstånd kan vara underskattade om ökad avledning blir av betydande karaktär. Ökade substratsmängder leder till ökad gasproduktion vilket ger intäkter. Ökade biogödselmängder kan öka kostnader för slamhantering. I befintliga rötkammare finns idag visst utrymme för att motta större volymer men den ökade kvävebelastningen kan eventuellt utmana tillståndsgivna utsläppsnivåer. Om Gryaab tar emot en betydande del av den ökade mängden flytande bioavfall kommer investeringar och eventuellt tidskrävande tillståndsprocess krävas vid befintlig mottagning för externt organiskt material. De stora miljömässiga fördelarna är att mer biogas kan utvinnas samt, förutsatt att hög kvalite kan bibehållas, ökad återföring av näringsämne till åkermark. Vid minskad belastning av organiskt material och fett via ledningsnätet minskas också miljöbelastning i form av utsläpp, energi och kemikalier från Gryaab.

Detaljerade synpunkter på förslaget

Ökat behov av biologisk behandling

*Under avsnitt 8.2.3 anges att **obligatorisk separat insamling av bioavfall kommer att innebära ett generellt ökat behov av biologisk behandling. Det kommer troligen leda till att befintliga anläggningar utvecklar sin verksamhet för att kunna öka kapaciteten och ta emot fler typer av bioavfall. Det är också sannolikt att det sker en utbyggnad av nya behandlingsanläggningar. Vanliga hinder för höjd kapacitet och nya anläggningar är platsbrist, brist på mark och därmed också problem att få miljö tillstånd.***

Gryaab instämmer i de hinder som anges av Naturvårdsverket i form av platsbrist och miljö tillstånd etc men saknar kopplingen mellan dessa utmaningar och de

ambitiösa etappmålen till år 2023, tex att en ökning av den biologiska behandlingen ska ske från ca 33% till 75%. Utökning av kapacitet medför ofta tidskrävande och kostsamma processer. På befintliga anläggningar kan tex tidigare dimensioneringsunderlag bli inaktuella vilket kan leda till krav på investeringar och utbyggnader för att ökad belastning ska rymmas inom befintligt tillstånd. Dessa eller andra faktorer kan också leda till tidskrävande tillståndsprocesser för utökat tillstånd. De tidskrävande processer bedöms som en stor utmaning att genomföra i regionen till år 2023.

Kommunernas bemyndigande att meddela föreskrifter

Naturvårdsverket föreslår att ett bemyndigande ges till kommunerna att meddela föreskrifter om hanteringen av flytande bioavfall som är kommunalt avfall (tidigare def hushållsavfall) från verksamheter, restauranger och hushåll. Detta för att inom ramen för det kommunala självstyret även reglera hantering av flytande bioavfall. Gryaab vill förtydliga att om avledning avses ske till kommunalt avloppsreningsverk med biogasanläggning, som tex Ryaverket, är det VA-huvudmannen som har det slutliga godkännandet för avledning. VA-huvudmannen måste tex säkerställa att kapacitet och utrymme finns inom befintligt tillstånd samt att kvalitetskrav uppfylls. Det är därför viktigt att föreskrifter tas fram i samråd med VA-huvudmannen.

Mot bakgrund av att kommunerna själva ska lösa insamlingen och kvalitetskontrollen finns risk för kommunala variationer på både hantering och kvalité vilket måste hanteras om mottagaren tar emot bioavfall från flera kommuner. Problem för VA-huvudmannen i samband med detta bedöms framförallt uppstå vid dispenser och undantag för hantering av flytande avfall. Tydligare vägledning från t.ex.

Naturvårdsverket för hur kommunerna kan hantera insamling kan eventuellt minska behovet dispenser och öka insamlingen. Gryaab anser också att det kan finnas behov av övergripande kommunal vägledning, tex från Naturvårdsverket, för hur kommunerna tex ska säkerställa kvalitetskrav. I förslaget diskuteras inte hur bioavfall som inte klarar kvalitetskrav ska hanteras. Gryaab anser att det också är viktigt att kommunen i föreskrifter tar fram hur t.ex. flytande bioavfall som inte uppfyller kvalitetskrav ska hanteras, även om målet självklart är att detta ska undvikas.

Framtagandet av föreskrifter om hur bioavfall som inte klarar kvalitetskraven ska hanteras bedömer Gryaab vara viktiga för kommunen för att förbereda kommunen på hur, samt säkerställa att, samtliga bioavfallströmmar ska kunna hanteras.

Avfallskvarnar

Gryaab instämmer i Naturvårdsverket bedömning att användandet av avfallskvarnar som är anslutna direkt till avloppsledningsnätet (dvs inte anslutna till avfallstank) inte bör uppmuntras eller främjas (avsnitt 5.5.). Detta dels p.g.a. rötnings effekter av material i ledningsnätet vilket utöver att näringsämnen inte tas till vara p.g.a. nedbrytning, också vid nedbrytning kan orsaka tex svavelvätebildning och frätskador p.g.a låga pH i ledningsnätet. Gryaab ser också en ökad risk för igensättning av ledningsnät samt en ökad risk för att oönskade ämnen avleds till avloppsreningsverket via avfallskvarnar. Den ökade belastningen av organiskt material (BOD7) från hushållens avfallskvarnar, beroende på storleksordning, kan också medföra utmaningar i befintligt tillstånd samt öka Gryaab's miljöbelastning tex genom ökad användning av energi, kemikalier samt utsläpp av organiskt material (övergödande ämnen) till recipient. Även kostnadsaspekten måste bejakas, Gryaab uppskattar att kostnaderna för Gryaab blir cirka 500 kr per år för varje ansluten person med matavfallskvarn.

I förslaget finns möjlighet för kommunerna att ansöka om dispens för avfallskvarnar t.ex. i de fall svårigheter finns, alternativt miljönyttan är låg, att samla in materialet. Till Ryaverket anslutna kommuners insamling av matavfall från hushållen bedöms idag som relativt omfattande, det finns därför viss risk att svårigheter finns med insamling hos de kvarvarande hushållen.

I kommunernas befintliga avtal med VA-huvudmannen, tex i Göteborgs Stads gällande ”Allmänna bestämmelser för brukandet av den allmänna VA-anläggningen – ABVA 2017” står under punkt 15 att: *”Fastighetsägare får inte tillföra spillvatten från köksavfallskvarn till den allmänna anläggningen utan huvudmannens skriftliga medgivande.”* Detta betyder att VA-huvudmannen idag inte har någon skyldighet att motta bioavfall från köksavfallskvarnar om kommunerna söker dispenser eller undantag kring detta. Det är således viktigt att VA-huvudmannen även här får ge slutligt godkännande i kommuners beslut om undantag för köksavfallskvarnar för att säkerställa att tex belastningen ryms inom miljötillståndet.

Flytande bioavfall från större verksamheter och livsmedelsindustrier

Naturvårdsverkets förslag om att inget undantag görs för uppsamling av flytande bioavfall från större verksamheter (sid 71) och livsmedelsindustrier anser Gryaab vara

positivt. Detta skulle medföra att en minskad belastning av organiskt material till Ryaverket via ledningsnätet samt minskad ledningsproblematik orsakat av tex fett och organiskt material. Den senaste årssammanställning över hur mycket organiskt material (i form av BOD7) som avleds till Ryaverket via ledningsnätet från större anslutna industrier visade att ca 1 300 ton BOD7 avleds. Detta visar att det finns stor potential för ökad återvinning och insamling från större verksamheter/industrier. Allt bioavfall i form av BOD7 belastning som tas bort från dagens avledning till ledningsnätet genererar andra miljövinster samt nytt utrymme för VA-huvudmannen att ansluta fler personer till Ryaverket.

Liksom framgår av rapporten sker viss uppsamling av bioavfall från verksamheter redan idag och Gryaab är mottagare av en betydande del av dessa fraktioner i regionen från livsmedelsindustrier och fettavskiljare från regionens restauranger. Då målet är att öka insamlingen och den biologiska behandlingen kommer efterfrågan att få lämna substrat troligen att öka. Accepterar Gryaab att ta emot en större andel kommer det med största sannolikhet kräva ombyggnad av befintlig anläggning för mottagning av det organiska materialet (MO). En större kvävebelastning från substratet kan också påverka befintlig kvävereningsanläggningen. I befintliga röt-kammare finns idag visst utrymme för att motta större volymer men den ökade kvävebelastningen kan eventuellt utmana tillståndsgivna utsläppsnivåer. Mängden organiskt material till MO har ökat de senaste åren och var förra året ca 20 000 ton. Mot bakgrund av att dagens nivåer kryper närmare nivåerna för maximal behandling i nuvarande tillstånd (25 000 ton) krävs det en ny tillståndsprocess om Gryaab väljer att ta emot en betydande del av den ökade mängden flytande bioavfall.

Inget undantag för flytande fett från hushållen

Gryaab anser att det är mycket positivt att flytande fett inte undantas krav på insamling från hushållen eftersom fett i ledningsnätet är ett omfattande problem för reningsverk.. Mot bakgrund av förslaget att kommunerna själva ska utforma insamling av bioavfallet ser Gryaab att det i dagsläget är oklart hur insamling av flytande fett från hushållen kommer gå till samt vem som kommer att vara mottagare av detta. Det naturliga torde bli att insamling sker på samma ställe som det utsorterade matavfallet lämnas (idag Renova). Skulle Gryaab bli mottagare av denna fraktion från hushållen, som idag har sju kommuner anslutna (åtta beslutade) och mängdbegränsat tillstånd för behandling av externt organiskt icke-farligt avfall per år,

fritt från ABP, skulle detta med största sannolikhet kräva stora nyinvesteringar samt en ny tillståndsansökan, enligt ovan.

Lakvatten från kommunägda kompostanläggningar

I förslaget behandlas lakvatten från kommunägda komposteringsanläggningar. I förslaget anges att lakvatten tex kan samlas in. Lakvatten från kompostanläggningar kan tex ha ledningspåverkande egenskaper vilket måste hanteras vid önskad avledning till kommunala anläggningar. Gryaab vill förtydliga att VA-huvudmannen inte heller har någon skyldighet att hantera lakvatten från kompostanläggningar.

Kommunernas kvalitetssäkring av bioavfallet

Naturvårdsverket anser att kommunen behöver säkra aktivt kvalitetsarbete och kvalitetskontroller vid insamling av bioavfall från hushåll och verksamheter. Även vägledning ska tas fram till hushåll och verksamheter. Gryaab, som har erfarenhet av s.k. uppströmsarbete med kvalitetskrav på spillvatten, anser att detta är ett omfattande arbete som kräver stora resurser om det ska leda till faktisk kvalitetssäkring. Det är därför viktigt att tillräckliga resurser läggs på detta då kvalitetsaspekten är avgörande för om återföring av näringsämnen ska kunna utföras.

Gryaab utför också kvalitetskontroller på inkommande organiskt material till mottagningsstationen på anläggningen. Den bild Gryaab har av kvalitén på delströmmen är att det tex kommer in grus (troligen från vittring av själva fettavskiljaren) och plast (tex i form av plasthandskar) från restaurangers fettavskiljare och att verksamheterna ofta är ovetandes om dessa föroreningar. Liksom Naturvårdsverket anger är förekomsten av fragment av plast i gödselprodukter, även om det på sikt bryts ner, problematisk för förtroendet för återvunnen växtnäring inom lantbruket. Frågan är därför mycket viktig och eventuellt kan en ökad insamling leda till behov av stora insatser i form av uppströmsåtgärder liknande de som idag görs från avloppsreningsverkens sida.

Under avsnitt 8, konsekvenser, anger Naturvårdsverket *"En potentiell risk med obligatorisk separat utsortering och insamling av bioavfall är att inkommande substratsmängders kvalitet kan försämrats genom en högre andel föroreningar som till exempel plast, jord och metaller. Detta kan medföra problem i behandlingsprocessen och öka driftkostnader, men framförallt kan det innebära att man inte får avsättning för biogödseln. Vid kvalitetsproblem och förekomst av synliga föroreningar i biogödseln, kan investering i teknik för efterbehandling för att ta bort föroreningar*

behöva göras. Om kvaliteten trots efterbehandling inte uppnår kvalitetskrav för spridning på jordbruksmark, skulle det innebära stora problem för avsättning och återvinning eftersom alternativ användning saknas". Gryaab instämmer i enlighet med ovanstående resonemang gällande kvalitet att kvalitetsfrågorna är avgörande för återföring av näringsämnen till åkermark. Gryaab ser, liksom angivit ovan, stora utmaningar i hur kommunerna ska klara kvalitetskontroller på bioavfallet. Det kommer att behövas en möjlig hantering av material som inte uppfyller kvalitetskrav, till exempel förbränning. Det är viktigt att annan hantering fortsatt blir tillåtet.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Ärendet avser ett remissvar till stadsledningskontoret avseende remiss från Miljödepartementet - Naturvårdsverkets rapport Uppdrag att föreslå genomförande av artikel 22 om bioavfall Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen. Gryaab bedömer inte att remissvaret är av principiell beskaffenhet i den bemärkelse som avses i Gryaab's ägardirektiv eller i Göteborgs stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning.

Bolagets bedömning

Gryaab har genom beslutsunderlaget tagit fram ett svar på aktuell remiss utifrån bolagets verksamhet. Gryaab föreslår att styrelsen godkänner beslutsunderlaget och att det skickas till stadsledningskontoret som Gryaab's svar på remiss från miljödepartementet gällande Naturvårdsverkets rapport med förslag på genomförande av artikel 22 om bioavfall i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen. Gryaab föreslår även att beslutet förklaras omedelbart justerat.